

Årsmelding fra IGA – 2021

Institutt for gruppeanalyse og gruppepsykoterapi

Årsmelding 2021 - innholdsfortegnelse:

	side
Fortsatt pandemi 2021	4
Instituttets formål	4
Organisasjonen	4
Medlemmer / generalforsamling	
Styre, fagråd, utvalg og komiteer	5
Sekretariat og lokaler	
• Hvor skal vi bo fra høsten 2022?	6
Strategiseminar	7
Aktuelle arbeidsgrupper	
Instituttets hovedoppgaver	9
Utdanningsvirksomheten	
• Utdanningsprogram i gruppepsykoterapi og gruppeanalyse	10
• Regionalt opplæringsprogram (RGO)	12
• Introduksjonsseminar i gruppepsykoterapi	13
• Veilederutdanningen	
• Emnekurs for leger i spesialisering	14
• Godkjenninger (yrkesorganisasjoner)	
• Psykoterapispesialitet for psykologer	
• Psykoterapispesialitet for BUP-feltet	15
Fagutvikling og kvalitetssikrende aktivitet	
• Revisjon av litteratur i utdanningsvirksomheten	
• Oppfølging av lærere	
• Kontakt med KV-veiledere	
• KV-veileder koordinator, KVVK	16
Medlemsrettet aktivitet	
• Sosialt samvær i forbindelse med generalforsamlingen	
• Fagseminar for medlemmer tilknyttet generalforsamlingen	
• Medlemsbrev	
Nettsidene – www.iga.no og facebook	
Andre kommunikasjonstiltak	
Økonomi	17
Stab – fast ansatte og engasjerte	
Sekretariatet	
Lærerstab og veiledere	
Andre bidrag og aktivitet blant IGAs medlemmer	
Samarbeid med andre organisasjoner	18
Norge	
• Samarbeidsrådet for etter- og videreutdanning i psykisk helsevern, NPF (psykoterapiutvalget), NGPF	
Internasjonalt engasjement	
• EGATIN, GASi, EFPP, IAGP, AGPA	
Publikasjoner	19

Fortsatt pandemi 2021

I like stor grad, om enn noe annerledes, har pandemien også gjennom 2021 hatt stor betydning for driften av IGAs forskjellige aktiviteter, kurs- og utdanningstilbud. Så godt som alt måtte gå digitalt gjennom vårhalvåret. Også juni-samlingen og den tradisjonelle sommerfesten på Voksenåsen måtte utgå, for andre år på rad. Kandidatens festkomite viste beundringsverdig kreativitet for å få til i alle fall *noe*, og arrangerte en digital sommerfest.

RGO-programmet i Fredrikstad ble avsluttet digitalt og nytt RGO-program i Trondheim ble utsatt fra planlagt oppstart i begynnelsen av året til etter sommeren. IGAs generalforsamling, faste møter i styre og fagråd, den årlige veiledersamlingen i mai og samlinger på veilederutdanningen ble enten gjennomført digitalt eller utsatt. Mange parallelle planer måtte holdes levende før vi kunne konkludere med hvordan det kunne eller måtte bli. Spesielt når vi nærmet oss sommeren, var håpene til stede, med påfølgende skuffelser. Men det meste ble gjennomført, selv om det ble innenfor andre rammer enn det vi ønsker.

Så fikk vi en sommer som igjen ga oss håp. De første samlingene i september ble gjennomført med fysisk oppmøte, men med 1 meters avstand og noen andre begrensninger; fortsatt deling av storgruppa på Voksenåsen, RGO-storgruppa i Trondheim måtte møtes i en gymsal i stedet for i vanlig undervisningsrom og lignende. Men utviklingen gikk i riktig retning og vår instituttleder tok et kraftfullt initiativ til et juleseminar, med spennende foredrag, middag og fest med mulighet for dans. Det skulle være et plaster på pandemi-såret for alle kandidater og IGA-medlemmer som hadde vært rammet av de restriksjonene vi hadde måttet leve med gjennom 1,5 år. Folk meldte seg på, interessen var stor. I november arrangerte vi andre delkurs på Voksenåsen med både fysisk oppmøte og felles storgruppe for første gang på nesten to år. Det ble en viktig opplevelse og alt i alt en lærerik prosess.

Så ble vi innhentet av økte restriksjoner igjen. Juleseminaret måtte avlyses. RGO i Trondheim måtte ha 3. samling på zoom. Igjen måtte mye over på digital plattform, i tillegg til at vi måtte planlegge for ulike alternativer siden vi ikke kunne vite hvordan restriksjonene ville bli framover.

Andre utfordringer har også preget 2021, spesielt gjelder dette høsten 2021. Vi har måttet finne nye lokaler for IGAs sekretariat. Etter mer enn 20 år på Voksenåsen har vi også måttet finne nytt konferansehotell for utdanningsprogrammet. Mer om dette i eget punkt «Hvor skal vi bo fra sommeren 2022?» under Organisasjonen, sekretariat og lokaler, side 6, hvor begge disse utfordringene og arbeidet for å finne løsninger beskrives.

Instituttets formål

Instituttets formål er å styrke det psykoterapeutiske tilbudet i Norge ved å sørge for kvalifisert utdanning i gruppepsykoterapi og gruppeanalyse. Utdanningen er tverrfaglig og skal være tilgjengelig for deltakere fra hele landet.

Organisasjonen

Medlemmer og Generalforsamling

Pr. 31.12.21 hadde instituttet 132 medlemmer, ni flere enn på samme tid i fjor. Medlemskap kan søkes av alle som har gjennomført gruppeanalytikerutdanning og godkjennes av styret. Generalforsamlingen (GF), som består av instituttets medlemmer, er øverste myndighetsorgan i IGA. Det innkalles til GF minst én gang i året. I 2021 ble generalforsamlingen avholdt digitalt den 11. mars, med 46 deltakere. GF-seminar fra lunsj samme dag gikk også digitalt med 36 påmeldte. Steinar Lorentzen presenterte da hovedelementene i Fokusert gruppeanalytisk psykoterapi, i forbindelse med utgivelsen av boken «Fokusert Gruppeanalytisk Psykoterapi. En integrasjon av klinisk erfaring og forskning», utgitt året før. Siden digital gjennomføring ikke gir mulighet for den sosiale sammenkomsten som vanligvis etterfølger selve GF, utgikk dette.

Styre, fagråd, utvalg og komiteer

Styret består, etter valget i mars 2021, av fra venstre Phelix Blayvas, nytt medlem Silje Klippen, Lone Dragland, styreleder Brit Hunstad, Lasse Djerv og Øystein Christoffersen.

Instituttleder møter fast i styremøtene. Styret har det overordnede ansvaret for instituttets virksomhet. Styret utarbeider strategier, fastsetter planer, står for alle formelle vedtak og godkjenner budsjett. Kontakten med kandidatrepresentanter fra gruppepsykoterapiutdanningen er det også styret som tar ansvar for.

Fagrådet er instituttets kvalitetssikrings- og faglig rådgivende organ, har ansvar for rammeoppsett og faglig innhold i IGAs utdanningsvirksomhet, gir retningslinjer for engasjement av lærere og anbefaler godkjenning og har ansvar for oppfølging av KV-veiledere.

Fagrådet følger opp kandidatsaker og vurderer dispensasjonsøknader i forhold til utdanningskrav. De legger til rette for veiledning i det å skrive diplomoppgaver samt for vurderingen av disse. Fagrådet er også kandidatenes klageinstans i utdanningsaker. Fagrådet har etter GF i mars 2021 bestått av fra venstre nyvalgte fagrådsmedlemmer Helle Janecke Elvebredd og Andreas Ekberg, Nora Rustad, Lasse Djerv (styrets nye representant i fagrådet), ny fagrådsleder Eli Moholdt Grønås og Magne Olav Gudmestad. Undervisningsleder møter fast i fagrådet.

Etikkutvalget skal bistå styre, fagråd og sekretariat i etiske spørsmål. I 2021 har utvalget bestått av de samme som i 2020; Anna M. Szulc, Bent Horpestad og Ingaliil Johnsen.

Valgkomiteèn har, etter valget på generalforsamlingen i 2021, bestått av Torill Nordgård Eriksen og Tanja Sæthre Ekeid.

Sekretariat og lokaler

Daglig drift av utdanningsvirksomheten ivaretas av et sekretariat som består av instituttleder Hanne-Sofie Johnsen Dahl, undervisningsleder Synnøve Ness Bjerke, begge i åremåls deltidstillinger og administrasjonssekretær Diana Schart, med fulltids ansettelse.

Vi i IGAs sekretariat ønsker alle venner av IGA en riktig god jul, med denne videoen som viser litt om hvordan vi har hatt det i 2021 😊😊😊

Utfordringene har stått i ekstra lang kø i 2021, og hadde vi ikke hatt et godt samarbeidsklima og mye humor, så hadde det nok ikke gått så bra som det fortsatt gjør. Her representert ved et innslag i årets julehilsen fra sekretariatet til IGAs medlemmer.

Sekretariatet har gjennom 2021 hatt lokaler i Fridtjof Nansens vei 2 på Majorstuen. Når det ikke er pandemi, benyttes lokalene til undervisningsformål, møtevirksomhet, generalforsamling med mer.

Hvor skal vi bo fra sommeren 2022?

Sekretariatets lokaler

Sekretariatet begynte i 2020 prosessen med å vurdere hvilke lokaler IGA ønsker seg når leiekontrakten på Majorstuen skulle avsluttes ved utgangen av 2023. Spørsmålet ble aktualisert av at IGA sammen med Institutt for psykoterapi (IPSY), Norsk karakteranalytisk institutt (NKI) og Norsk psykoanalytisk institutt hadde begynt en dialog om mulige faglige og praktisk/økonomiske fordeler ved en potensiell samlokalisering. Styret nedsatte en arbeidsgruppe i januar 2021 for å jobbe med IGAs lokalisasjon, med tanke på å ta stilling til samlokaliseringmuligheten som hadde dukket opp. NKI var allerede i Gjerdrums vei 19 og de var svært godt fornøyde med både lokalene og utleier Avantor. Da IPSY måtte flytte i juni 2021 bestemte de seg for å flytte etter NKI til samme adresse. Per medio november hadde IGA ennå ikke tatt noen beslutning knyttet til hvor vi skulle flytte. Det hastet heller ikke, før Fridtjof Nansens vei 2-byggets eiere da ga beskjed om at de ønsket alle leietakere ut innen sommeren 2022. Dermed fikk vi det veldig travelt. Det hele ble noe komplisert av at IGA leide av Majorstuen Psykoterapigruppe (MPG). MPG hadde leiekontrakt med huseier og sto for

forhandlingene med dem. MPG hadde ikke samme tidspress som IGA. I Gjerdrums vei 19 var det nå ideelle lokaler ledige, og hvis IGA ønsket disse, måtte langtidskontrakt signeres innen midten av desember. Store avgjørelser skulle tas på kort tid. Styret var aktivt involvert og kontrakten ble signert innen tidsfristen.

Det har vært mange befaringer og planleggingsmøter om endringer slik at lokalene blir best mulig tilpasset IGAs behov. Her fra arbeidsgruppens aller første befaring i Gjerdrums vei 19. Fra venstre Lasse Djerv, Hanne-

Sofie Johnsen Dahl og Kjersti S. Lyngstad fra arbeidsgruppen og Gaute Gulliksen fra NKI og IPSY. (Foto Synnøve Ness Bjerke, også i arbeidsgruppen).

Nytt konferansehotell

Etter første delkurs hadde IGA et møte med ledelsen ved Voksenåsen. Konklusjonen etter møtet var at IGA skulle starte jakten på et nytt konferansehotell. IGA har holdt utdanningen på Voksenåsen i over 20 år. Utdanningen har til og med blitt hetende Voksenåsenutdanningen. Vi har vært veldig godt fornøyde, men IGA har vokst mye, og særlig de siste fem årene har IGA vært stadig mer krevende å betjene for hotellet. Voksenåsen ble også omorganisert, fikk ny ledelse og strammere økonomiske betingelser for fem år siden. Med pandemien økte problemene betydelig for dem, og ved første delkurs i september 2021 besto betjeningen av 19 i stedet for 45 ansatte. Hotelledelsen har også ombyggingsplaner som gir færre grupperom sånn at det ikke vil være plass til IGAs undervisningsvirksomhet lengre.

I september var hotellet svært fullt. Evalueringen både blant IGAs kandidater og i lærergruppa viste mye misnøye, både med serveringen og en del forskjellige forstyrrelser.

Hotellet vil nå strekke seg for å få til å fullføre undervisningsåret 2021-22 på en god måte. Gjennomføringen gikk også langt bedre på delkurset i november enn det gjorde i september. IGA vil også gjøre hva vi kan for at samarbeidet skal fungere best mulig gjennom resten av utdanningsåret.

Letingen etter nytt konferansehotell har vært krevende. Vi har nok ikke forstått hvor spesielle krav IGA har, både når det gjelder antall grupperom, størrelse på dem og innredning av rommene. Vi har jo også ønsker om nærhet både til natur og til kollektiv transport/Oslo S.

For å gjøre en lang historie kort, så fikk vi svært mange negative svar. Vi fant to mulige konferansehoteller hvor vi var på spennende befaringer. Valget falt på Vettre Konferansehotell i Asker. Her fra andre omvisning der den 10. desember 2021, hvor bookingansvarlig Maria Salehi tok oss godt og informativt imot.

Strategiseminar

Styrets årlige strategiseminar måtte gå digitalt i 2020. I 2021 sa styret seg glade for å kunne invitere både egne medlemmer og medlemmer av fagrådet, valgkomiteen og sekretariatet til fysisk samling 21.-22. oktober på Lysebu konferansehotell. For første gang på lenge inkluderte strategiseminalet også felles middag og overnatting mellom seminardagene.

Tema i år: «IGA – refleksjon over organisasjonens oppbygging, effektivitet og videreutvikling». Psykologspesialist og generalsekretær for Kirkens Bymisjon, Adelheid Firing Hvambal, foreleste. Tema var «Relevant og Bærekraftig Organisasjon». Hun utfordret oss på hva som er IGAs verdigrunnlag? Det ble inspirerende og interessant å spontant prøve å svare på dette. Et av hennes hovedbudskap på seminaret var at en organisasjon som vil være i utvikling, må kjenne til og ha et bevisst forhold til sitt verdigrunnlag. Det å få tak i verdigrunnlaget, kalte hun «arbeid med verdipilaren» i organisasjonen, videre at alle i organisasjonen bør delta i dette arbeidet.

På seminaret startet vi diskusjonene i mindre grupper: Hvordan ser IGAs verdipilar ut? Er vi enige om IGAs kjerneverdier? Har de endret seg over tid? Det ble spennende diskusjoner, som ble videreført i plenum. Vi ble langt fra ferdige med disse diskusjonene i løpet av seminaret. Men det var enighet om at det å invitere alle IGAs medlemmer inn i diskusjonen om verdiene våre, vil være både interessant og nyttig for den videre utviklingen og ledelsen av IGA. Vi planla derfor å bruke GF-seminaret i 2022 til å invitere alle medlemmene med i dette «arbeidet med verdipilaren».

Aktuelle arbeidsgrupper

Gjennom 2021 har det meste av arbeidsgruppene møter gått digitalt, og det har også dette året vært gjort mye arbeid for IGA på denne måten. De som deltar i slike styreoppnevnte arbeidsgrupper med gitt mandat, får betalt for en del av møtetiden, men det gjøres også mye ubetalt arbeid, ikke minst mellom møtene. En betydelig del av dette arbeidet er derfor dugnadsarbeid, noe som til tross for profesjonalisering av IGAs organisering, fortsatt har verdi for oss. Det vises videre til fjorårets årsmelding for informasjon om arbeidsgruppene mandat og tidligere arbeid.

Her følger en kort rapport fra de arbeidsgruppene som har arbeidet i 2021:

Arbeidsgruppe introkurs til ungdomsgrupper

Arbeidsgruppen, som ble ledet av Christian Hjort, jobbet på starten av året fram til utlyst to-dagers introkurs i mai. Det ble dessverre heller ikke i 2021 nok påmeldte til å arrangere introkurs, men for de som hadde meldt seg på, ble det arrangert et inspirasjonsmøte på Zoom, ledet av Margrethe Botn og Elin Eibye Holm fra arbeidsgruppa. Fem av de opprinnelig åtte påmeldte deltok på dette møtet. En av dem begynte også på den første BUP-gruppa i IGAs utdanningsprogram, med oppstart i september 2021. Arbeidsgruppen er ikke oppløst eller avsluttet, men det står åpent når neste Introkurs for arbeid med ungdomsgrupper skal utlyses.

Arbeidsgruppe to-årig gruppepsykoterapi (GPT) for BUP

Denne arbeidsgruppen, ledet av Synnøve Ness Bjerke, fikk i januar publisert «Gi gruppeterapi til ungdommen», se <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2021/02/gi-gruppeterapi-til-ungdommen>. Gruppen jobbet videre med teoriprogrammet på onsdag ettermiddager, som utgjør starten på hver delkurs for de som går de 2-årige tverrfaglige psykoterapiprogrammet for ansatte i BUP og/eller jobber med grupper for barn og unge. For leger i BUP kan programmet inngå i deres spesialisering, som en av fire mulige fordypninger i psykoterapi. Første års onsdagsprogram var ferdigstilt før sommeren. Det var da klart at det var mange nok søkere til å starte IGAs første BUP-gruppe høsten 2021. Da opptaket var klart, sto gruppen for et halvdags forberedende møte med gruppens deltakere. Christian Hjort og Margrethe Botn ledet dette. Arbeidsgruppen har ansvar for å ferdigstille onsdagsprogrammets andre år og å bidra i evaluering av den videre organiseringen av BUP-utdanningen.

Arbeidsgruppe Introseminar

Leder av arbeidsgruppen, Helle Janecke Elvebredd, leverte gruppens rapport 19.11.21. De hadde da arbeidet i vel et år med evaluering og fornying av vårt tradisjonsrike tre-dagers introduksjonsseminar, både av innhold, pedagogiske grep, og lengde på seminaret. De har levert gode forslag som vi ønsker å implementere så snart som mulig. Forslag til to-dagers-seminar er også utarbeidet, tilpasset hvis det må gå digitalt. (Se mer om introseminare side 13.)

Arbeidsgruppe Gruppeterapi i NORD

Denne engasjerte arbeidsgruppen, ledet av Menno de Jong, gjorde sitt arbeid fra høsten 2020 fram til mai 2021. Rapporten de da leverte, var innholdsrik og grundig, og den ble lest med stor interesse, både av styre, fagråd og sekretariat. Her gjengis noen stikkord fra rapporten. De ønsket og foreslo gjennomføring av flere allerede eksisterende IGA-tilbud i nord:

1. Introduksjonsseminarer (2-3-dagers) høsten 2021 i Tromsø og i Mosjøen
2. RGO i både Tromsø og Bodø i 2022
3. Veilederutdanning i nord oppstart høsten 2021

I tillegg ønsket de digitalt BPT-seminar, bedre markedsføring av IGAs utdanningsprogrammer samt at IGA gjøre stipendordninger bedre kjent, da dette kan ha stor betydning for søkere fra Nord Norge, som generelt har høye reise- og oppholdskostnader. Ved forsøk på implementering viste det seg vanskeligere enn forutsett. Utlyst veilederutdanning høsten 2021 fikk ikke nok søkere til å starte. Det vil si, flere søkere måtte trekke seg fordi ledelsen over nærmeste leder ikke ga tillatelse likevel. Det gir et signal om hvor viktig ledelsesforankring er. Av lignende grunn ble det heller ikke mulig å arrangere introduksjonskurs i nord høsten 2021. Det er fortsatt håp om å komme i gang med ett – ikke to – RGO-programmer i nord i løpet av 2022.

Arbeidsgruppen hadde også andre forslag, analyser og refleksjoner, inkludert om spesielle utfordringer i nord, som for eksempel at gruppekompetansen er så spredt, at det er behov for å styrke lokale nettverk, at man må jobbe mer målrettet for å gjøre både gruppeterapi og utdanningen bedre kjent, ikke minst blant helseledere. IGA tar det med i sitt videre arbeid.

Arbeidsgruppe RGO 2020

Arbeidsgruppe RGO har vært ledet av Audun Magne Ulland. Den har møttes åtte ganger gjennom hele 2021. Alle møtene à to klokke timer har foregått digitalt og medlemmene har fordelt og arbeidet mye mellom møtene. I rapporten som ble ferdigstilt ved årsskiftet framkommer at det er gjort et svært omfattende arbeid, både med evaluering av alle elementer av eksisterende RGO-program og med gode og spennende forslag til endringer.

Overordnet sett går forslagene ut på å gjøre RGO-opplæringen mer lik det som inngår i Grunnleggende trinn ved IGAs nasjonale utdanningsprogram. Ved etablering av nytt utdanningsprogram i 2017 ble det allerede gjort noen endringer i denne retningen, bl.a. av pensum. Endringsforslagene nå er mer omfattende. Dette er både en logisk konsekvens og en nødvendighet så lenge RGO meritterer til å kunne starte direkte på Trinn A i utdanningsprogrammet. Arbeidsgruppen foreslår å erstatte fokus på gruppebehandling for forskjellige

diagnosegrupper som tema på samlingene, med forelesninger som fokuserer på kjerneteori om det å drive behandling i grupper. For å konkretisere, gjengis de sju temaforslagene:

- 1: Introduksjon til gruppebasert behandling & Storgruppe
- 2: Hvordan forberede og drive gruppe & Koterapi
- 3: Om terapeuten & Gruppedynamisk teori
- 4: Gruppepsykoterapi (vanligst i spesialisthelsetjenesten)
- 5: Gruppebasert behandling & Psykoedukasjon (vanligst i førstelinjen)
- 6: Lokalt tilpasset tema (eks.: rus, BUP, psykoselidelser, traumer eller annet)
- 7: Avslutning & Veien videre for gruppeterapeuten

Rapporten inneholder langt mer. Den skal nå gjennomgås i sekretariatet, behandles i fagrådet, som igjen kan foreslå endringer for styret som grunnlag for beslutning om endringer. Forhåpentligvis vil dette kunne stå klart til neste RGO starter og i løpet av 2022.

Arbeidsgruppe Lokalisasjon

Som allerede angitt har denne arbeidsgruppen, ledet av Hanne-Sofie Johnsen Dahl, hatt mye å gjøre dette året, spesielt mot slutten. Arbeidet har dels vært gjort i avtalte møter, men også med mange spontane møter, befaringer og samtaler underveis, med de som hadde anledning der og da, noen ganger også møter med representanter fra de andre instituttene. Arbeidsgruppens leder har i stor grad vært den som har holdt i ansvaret for gruppens arbeid og også hatt tett dialog med styret der det har vært nødvendig.

Arbeidsgruppe psykoterapispesialitet for psykologer – kurs, også denne ledet av Hanne-Sofie Johnsen Dahl, har ikke vært aktiv i 2021. Undervisningsleder har overtatt hovedansvaret for de tre seminardagene som inngår i psykoterapispesialiteten for psykologer. Dette er tre to-dagers seminarer som går i slutten av oktober. Seminarene har forskjellige tema og forelesere. Alle som tar psykoterapispesialitet som ledd i IGA-utdanningen må delta på alle tre seminarer i løpet av sine fire år på Trinn A og Trinn B. Mer om dette side 14.

Arbeidsgruppe Juleseminar ble formelt etablert i midten av august 2021 for å arrangere et juleseminar 10. desember. Dette skulle inneholde faglig påfyll med gruppeanalytiker Prof.dr. Elisabeth Rohr, som allerede hadde takket ja til å snakke om den psykoanalytiske forståelse av empati og intimitet, relatere til nettbasert terapi, veiledning og opplæring. Arbeidsgruppen, ledet av Hanne-Sofie Johnsen Dahl, arbeidet videre med plan om storgruppe og festmiddag med dans. Øvrige medlemmer av arbeidsgruppen var Kjersti Lyngstad, Tonje Emorsten og Torbjørn Liaaen. Dessverre satte økte pandemirestriksjoner en stopper for seminaret. Det planlegges imidlertid et lignende seminar med Elisabeth Rohr 5. mai 2022.

Instituttets hovedoppgaver

Utdanningsvirksomheten

IGAs viktigste utdannings- og kursvirksomhet:

Først og fremst tilbyr IGA en blokkbasert videreutdanning i **gruppepsykoterapi og gruppeanalyse** med varighet inntil fem år og med valgfrie tilleggsseminarer.

Hvert år arrangeres på forskjellige steder i Norge et ett-årig regionalt gruppeopplæringsprogram (**RGO**) der behandlere i førstelinjen og spesialisthelsetjenesten deltar sammen.

Til begge disse programmene mottar IGA offentlig støtte fra Helse- og omsorgsdepartementet via Helsedirektoratet gjennom tilskuddsordningen.

IGA arrangerer også, innenfor egen økonomi:

Årlige tre-dagers **introduksjonsseminarer** i gruppepsykoterapi, både for behandling av voksne med psykiske og/eller rus- og avhengighetsrelaterte lidelser og et eget introduksjonsseminar for de som jobber med barn og unge (13-18 år).

To – tre faste to-dagers **emnekurs for leger i spesialisering** (LIS) i psykiatri arrangeres hvert år, og ved behov også emnekurs for leger i spesialisering Rus- og avhengighetsmedisin.

1-årig **veilederutdanning** starter hvert eller annen hvert år, avhengig av behov og kapasitet.

Andre kurs og seminarer som enten er tilknyttet generalforsamlingen, for medlemmer, og/eller arrangeres som åpne arrangementer som kan variere fra år til år.

Utdanningsprogram i gruppepsykoterapi og gruppeanalyse

Fra etablering i 1992, har IGA-utdanningen bestått først og fremst av et 5-årig videreutdanningsløp i gruppeanalyse. Faglig videreutvikling og endring i helsepolitiske føringer og styringsfokus i helseforetakene bidrar til at det er nødvendig for IGA å kontinuerlig evaluere og revidere utdanningstilbudet. Endringer er tidligere gjort for å gi mulighet for en kortere kvalifiserende utdanning i gruppepsykoterapi før full gruppeanalytisk utdanning. Det er lagt til seminarrekker (moduler) i

- 1) mentaliseringsbasert terapi i gruppe MBT-G,
- 2) gruppeterapi ved rus og avhengighet og
- 3) basal psykoanalytisk teori (BPT).

BPT eller tilsvarende kreves før oppstart på de to siste årene av utdanningen; Trinn B.

IGA har alltid vektlagt at det å lære gruppepsykoterapi og gruppeanalyse krever både innlæring av teori, veiledning på egen praksis og ikke minst egenerfaring i grupper. Dette er i tråd med internasjonale standarder.

Se side 14 for nærmere beskrivelse av 4-årig obligatorisk program for psykologer for psykoterapispesialitet, og 2-årig psykoterapiprogram for LIS og andre som arbeider i BUP-feltet. Begge er nå innarbeidet i utdanningen på Voksenåsen og godkjent henholdsvis av Norsk psykologforening (NPF) og av Den norske legeforening (Dnlf), nå overtatt av RegUtHSØ.

Rammer for utdanningsprogrammet

Utdanningsprogrammet i gruppepsykoterapi og gruppeanalyse arrangeres som blokk-kurs med fem årlige samlinger á 3-3,5 dager. Programmet består av en 2-årig basisdel (Trinn A) og en to-årig fordypningsdel (Trinn B). Kandidater uten tilstrekkelig teori- og/eller erfaringsbakgrunn for opptak direkte til Trinn A, starter utdanningen med et 1-årig Grunnleggende trinn. Det er også mulig å ta Grunnleggende trinn alene, som en innføring i gruppepsykoterapi. For leger i spesialisering psykiatri (LIS) teller dette som tredje års psykoterapiveiledning.

Skriftlige oppgaver leveres ved avslutning av hvert trinn. De sensureres ikke, men kandidatene får en kort tilbakemelding fra teorilærer på det de har skrevet. Fokus her er å øve på å skriftlig benytte teori for å belyse kliniske problemstillinger.

Det kreves videre deltakelse i kollegiale veiledningsgrupper (KV-grupper) mellom delkursene, lokalt eller digitalt. Som tidligere nevnt, kan man parallelt eller etterpå, velge seminarfordypning innen MBT-G, Rus- og avhengighet og BPT, det siste for å kunne gå videre på Trinn B.

Utdanningsprogrammet har siden 1998 foregått på Voksenåsen i Oslo, så også i 2021, så sant det var mulig å møtes fysisk. Dette gjaldt kun på de to første delkursene høsten 2021.

Målsetning for hvert av trinnene i utdanningen

Grunnleggende trinn (1 år): Formidle basiskunnskap i gruppepsykoterapi og om gruppeprosesser, med sikte på å kunne lede grupper i førstelinjen og fungere som koterapeut i terapigrupper i behandlingsinstitusjoner innenfor psykisk helsevern og rusbehandling.

Trinn A (2 år): Utdanne kandidaten til å kunne arbeide kvalifisert og systematisk med gruppepsykoterapi i førstelinjen og på spesialistnivå med polikliniske og innlagte pasienter. Kandidater som har fullført Grunnleggende trinn, RGO eller som har tilsvarende teori- og erfaringsbakgrunn, kan tas opp på Trinn A.

Trinn B (2 år): Sette kandidatene i stand til å arbeide selvstendig med gruppepsykoterapi og gruppeanalyse med innlagte og polikliniske pasienter, inkludert i privat praksis, og gi grunnlag

til å kunne veilede i gruppepsykoterapi. Fordypningen retter seg spesielt mot arbeid med pasienter med komplisert problematikk.

Kandidater som har gjennomført Trinn A, med tillegg av teoriseminar i basal psykoanalytisk teori (BPT), eller tilsvarende, kan tas opp på Trinn B.

Utdanningen i gruppeanalyse avsluttes med en skriftlig diplomoppgave basert på det kliniske arbeidet som den enkelte kandidat har mottatt veiledning på gjennom Trinn B.

Påbyggingsseminarer (moduler)

I 2021 ble det som vanlig tilbudt tre fordypningsmuligheter, med oppstart i løpet av undervisningsåret 2021-22: Teoriseminalet i basal psykoanalytisk teori (BPT), som går over 1,5 år, det 2-årige mentaliseringsbaserte terapi i gruppe-seminaret (MBT-G) og den 1-årige seminarrekken om gruppepsykoterapi i behandling av rus- og avhengighetslidelser som følger kalenderåret.

Opptak av kandidater og sammensetning av grupper i 2021

Ved annonsering av utdanningsprogrammet i begynnelsen av året var det fortsatt pandemi-nedstenging. Søknaden var likevel god og igjen hadde vi flere kvalifiserte søkere enn vi hadde plasser til. For første gang fikk vi nå nok søkere til den nye 2-årige psykoterapiutdanning for BUP-feltet og IGA kunne starte den første egne teori- og veiledningsgruppe for GPT-BUP.

Vi kunne møtes fysisk på Voksenåsen til første samling i september, dog med smitteverntiltak som medførte at felles møter ikke kunne gjennomføres fysisk og at det ble to i stedet for en storgruppe. I november kunne vi endelig, for første gang på nesten to år, møtes alle i samme rom, både til informasjonsmøte, evalueringsmøte og storgruppe.

Kursåret 2021-22 startet med 103 kandidater fordelt på 11 smågrupper og 14 teori- og veiledningsgrupper, med 14 lærere. Teori- og veiledningsgruppene var fordelt på to grupper på Grunnleggende trinn, tre på Trinn A første år, hvorav én gruppe gjaldt psykoterapi-spesialitet for psykologer. I tillegg kom en GPT-BUP-gruppe, fire grupper på Trinn A andre år og to på hvert av Trinn B første og andre år. Tverrfaglig sammensetning av gruppene tilstrebes og det tas hensyn til kjønn, alder og geografi. Andelen menn går stadig ned, dessverre. I år var kun 20 av 103 kandidater menn, dvs. 19,5%.

Fordeling av antall kandidater kursåret 2021-22

Grunnleggende trinn	Trinn A 1.år	Trinn A 2.år	Trinn B 1.år	Trinn B 2.år	MBT	Rus	BPT
16	31	29	13	14	6	0	17+19

Søknader til seminarene (modulene) som går parallelt med det faste utdanningsprogrammet hadde varierende søkning. Heller ikke i år fikk vi mange nok søkere til å starte 1-årig seminar om å drive grupper for pasienter med rus- og avhengighetsproblematikk. For første gang på mange år var det heller ikke søkere nok til å starte MBT-G-gruppe. Det er usikkert hva som er årsaken, spesielt er vi usikre på i hvor stor grad pandemien kan spille inn. IGA vil fortsette å utlyse disse seminarene i 2022. Søkning til BPT-seminaret er imidlertid som vanlig. I løpet av undervisningsåret starter for første gang en digital BPT-gruppe, primært et tilbud til kandidater på GPT-BUP, som har eget teoriseminar onsdag før delkurs og dermed ikke kan være med på vanlige BPT-grupper. Andre kandidater med spesielle aktuelle behov, for eksempel fra Nord-Norge kan også søke her.

Yrkesbakgrunn kandidater kursåret 2020-21

Psykolog	Lege	Sykepleier	Sosionom	Prest	Annet
37	32	15	5	5	9

Innenfor «Annet» inngår andre tre-årige helsefaglige utdanninger, som ergoterapi, vernepleie, barnevernspedagogikk og i tillegg fagkonsulenter, miljøarbeidere samt en lektor. Gjennom mange år har fordelingen mellom psykologer, leger og andre vært ca 1/3 i hver gruppe. Dette gjelder grovt sett fortsatt, men andelen psykologer har vært i vekst de siste årene.

Diplomoppgaver i gruppeanalyse

I 2021 fullførte åtte kandidater sin gruppeanalytikerutdanning med godkjent diplomarbeid. Dessverre førte pandemien til at det heller ikke i år ble arrangert sommerfest på Voksenåsen i juni, derfor heller ingen diplomutdeling og diplomer har derfor blitt sendt i posten.

Regionalt gruppeopplæringsprogram (RGO)

IGAs årlige opplæringsprogram i gruppebasert behandling av psykiske lidelser og rus- og avhengighetsproblematikk tjener flere formål. Som nevnt tidligere, får IGA offentlig tilskudd for å tilby opplæring også for førstelinjen, som jo får stadig flere og mer krevende oppgaver. RGO representerer videre en viktig kontakt- og samhandlingsarena for regionen der programmet arrangeres. Det er også et mål i seg selv å nå ut til alle og flest mulig regioner i Norge, og RGO arrangeres hvert år i nye geografiske områder. RGO kan representere en svært god måte å styrke satsing på et kvalifisert gruppeterapitilbud, der dette er et mål. Et år på RGO kan gi mulighet for å starte direkte på Trinn A ved det nasjonale utdanningsprogrammet, for videre satsing på utdanning av gruppepsykoterapeuter.

Den faglige målsettingen er å gi deltakerne forståelse for hvordan gruppebaserte behandlingstilbud kan brukes ved ulike problemstillinger og innenfor ulike rammer. Programmet retter seg både mot helsearbeidere i kommunehelsetjenesten (eller i bydeler) som arbeider med mennesker som har sammensatte psykiske og rusrelaterte lidelser og mot deltakere fra lokal spesialisthelsetjeneste. Det at opplæringsprogrammet fungerer som en lokal møteplass for behandlere i førstelinjen og spesialisthelsetjenesten, bidrar til å styrke lokal samhandling og vi får gode tilbakemeldinger fra deltakerne om hvor betydningsfullt dette kan være. Ofte står lokalt DPS for den lokale forberedelsen i samarbeid med undervisningsleder og koordinator fra IGA, som også i 2021 har vært Eva Berg.

Opplæringsprogrammet består av syv seminar dager med forelesninger, refleksjonsgrupper og storgruppe. I tillegg kommer tilsvarende antall timer med veiledning og teorigjennomgang i grupper, fortrinnsvis ledet av gruppeanalytikere fra regionen. Det arbeides kontinuerlig med å tilpasse innholdet i RGO til behov og endringer på førstelinjenivå innen psykiske helsevern.

RGO-programmet i Trondheim måtte utsette den planlagte oppstarten på begynnelsen av året på grunn av pandemien. I september 2021 kunne det endelig starte. Nidaros DPS sto som lokal arrangør. Restriksjoner gjorde det nødvendig å flytte storgruppen til en gymsal, men det ble i alle fall en start for de 46 deltakerne. Neste samling kunne arrangeres på ærverdige Østmarka festsal, og det ble blant annet meldt om en aktiv og spennende storgruppe. Så måtte dessverre tredje og siste samling i 2021 igjen foregå digitalt, det samme gjaldt videre veiledning.

Veilederne i Trondheim; fra venstre Dag Stormbo, Hege Sætherhaug, Eva Berg, Ingar Ingerø og Torill Nordgård Eriksen

Forelesere i Trondheim er Elisabeth Tjora (vikar for Synnøve Ness Bjerke), Johnny Pettersen, Christian Hjort, Irene Michalopoulos, Jon Johnsen, Siri Johns og Hanne-Sofie Johnsen Dahl.

Det hører med å referere at RGO i Fredrikstad, som startet i 2020, og som også hadde måttet gjennomleve mange pandemirelatert ramme-endringer, måtte avsluttet programmet med de

tre siste seminardagene på Zoom fra januar til mars 2021. 24. mars var de i mål, og evalueringene var, kanskje overraskende for mange, i all hovedsak svært gode.

For videre RGO-er er det som tidligere nevnt plan om at det neste programmet skal gå i Nord-Norge, sannsynligvis i Tromsø. Det gjenstår behandling av endringsforslagene fra «Arbeidsgruppe RGO», før beslutninger blir tatt. Det er fortsatt et håp om å starte før utgangen av 2022.

Introduksjonsseminar i gruppepsykoterapi

Målsettingen for IGAs årlige introseminar er å gi en introduksjon i gruppedynamisk og gruppeanalytisk tenkning og metode, egnet til bruk i døgn-, dag- eller polikliniske rammer og ved ulike kliniske problemstillinger, både i førstelinjen og i spesialisthelsetjenesten. Seminaret består av teoriforelesninger, veiledning i grupper og storgruppemøter. I 2021 ble det ikke arrangert introseminarer på grunn av pandemien. De som skulle vært forelesere og veiledere, Helle Janecke Elvebredd, Brit Hunstad og Espen Ajo Arnevik og Johnny Pettersen utgjorde i stedet en arbeidsgruppe med mandat evaluering og fornying av introduksjonsseminar, se side 8.

Introseminarene har vært et svært viktig kurstilbud fra IGA. Det er mange norske gruppepsykoterapeuter som hadde sitt første møte med gruppeterapi som behandlingsmetode og IGA som utdanningsinstitusjon på et introseminar. Vi ser nå i ettertid at det nok er dette IGA-tilbudet som har lidd mest under pandemien. I 2021 avbestilte så mange av den opprinnelig fulle gruppen av påmeldte, at det ikke ble arrangert noe introseminar. Når vi høsten 2021 annonserte for våren 2022 har interessen vært større enn vanlig.

Veilederutdanningen

IGAs veilederutdanning har som hovedformål å gi gruppeanalytikere veilederkompetanse innen gruppepsykoterapi og gruppeanalyse, med vekt på veiledningspraksis og veiledningspedagogikk. Programmet har seminarform, med fire samlinger á to dager på ca. et år. For å bli godkjent psykoterapiveileder i gruppepsykoterapi, Dnlf, Psykoterapiutvalget, må psykiatere nå ha gjennomført veilederutdanningen. Kandidater som ikke er ferdige gruppeanalytikere, men har gått minst tre år på IGA og som har veilederoppgaver innenfor gruppepsykoterapi, kan også delta. Ferdige gruppeanalytikere prioriteres hvis det er begrenset plass i gruppene. Else Margrethe Berg og Thor Kristian Island har vært lærere siden oppstart av utdanningen i 2010. I 2020 var det opprinnelig planlagt start for to grupper. Interessen og søkningen var stor

våren 2020, men pandemien førte til mye usikkerhet om hvor og hvordan utdanningen skulle arrangeres, så det ble oppstart av kun én gruppe med åtte deltakere, med Else Margrethe Berg som lærer. Første samling var i oktober 2020 i IGAs lokaler. Andre samling skulle vært i desember 2020, men på grunn av smittesituasjonen, ble den utsatt til mars 2021.

Så ble det en samling våren 2021 på Zoom, mens 4. samling og avslutning heldigvis kunne arrangeres med fysisk oppmøte i IGAs lokaler 21. september 2021.

Over sees åtte svært fornøyde nyutdannede IGA-veiledere, bak fra venstre Andreas Ekberg, Peder Ludvig Sætre, Hege Sætherhaug, Anne Grethe Rustad Jentoft og Ketil Brenne. Tilsvarende foran: Signe Dørheim, Kristin Edin og Yael Swissa Benyaron.

Emnekurs for leger i spesialisering psykiatri (LIS)

Tre emnekurs for LIS i psykiatri, hver over to dager, ble arrangert i 2021, alle digitalt. Det første kurset i mai hadde Helene Hedemark og Thor Kristian Island som lærere. Kurset var utsatt fra vanlig plan i februar, for om mulig å kunne holde kurs med oppmøte fysisk. Det gikk ikke. Det neste kurset gikk i slutten av september. Her var Synnøve Ness Bjerke og Frode Finseth ansvarlige for undervisningen. Mens både nasjonale retningslinjer og de som gjaldt i

Oslo tillot oss å møtes fysisk for dette kurset, insisterte RegUt-ledelsen på digital gjennomføring. Vi ble bedt om å holde et tredje kurs, da det var mange ventende søkere. Det ble igjen på teams, med Thor Kristian Island og Helene Hedemark. Disse kursene på teams ble strevsomme for lærerne, men evalueringene viste at kandidatene var godt fornøyde.

Heller ikke i 2021 ble det nok deltakere til nå to-dagers emnekurs i gruppepsykoterapi for LIS innen Rus- og avhengighetsmedisin. Utlysning for januar 2022 har imidlertid nok søkere til å avholde kurset.

Godkjenninger fra yrkesorganisasjoner pr. i dag

- For psykologer er 4-årig obligatorisk program for psykoterapispesialitet godkjent av NPF.
- For leger i BUP er 2-årig psykoterapiutdanning godkjent av Dnlf som en av fire mulige psykoterapispesialiseringer.
- For psykologer godkjent for de 96 timene psykologspesialister må ha for vedlikehold av spesialitet per 5 år
- IGAs utdanning er godkjent av Dnlf tellende for leger i psykiatri-spesialisering (LIS) og etterutdanning: Grunnleggende trinn 126 timer, Trinn A 252 timer og Trinn B 320 timer.
- Full utdanning godkjennes med inntil 150 timer etterutdanning for spesialister i barne- og ungdomspsykiatri.
- Treårig utdanning godkjennes med 2 x 30 poeng (emnekurs psykiatri og valgfrie kurspoeng) til videre- og etterutdanning i allmennmedisin.
- Grunnleggende trinn er under gitte forutsetninger godkjent som tellende til veiledning 35 timer i valgfri terapiform, fordypningsdel gruppeterapi, for LIS i psykiatri og for LIS i rus- og avhengighetsmedisin.
- Psykiatere, psykologspesialister og leger og psykologer under spesialisering kan få rett til trygderefusjon for gruppen de driver på Trinn B.
- RGO har også godkjenning for de fleste yrkesgrupper, dog noe forskjellig timetall, søkes av IGA for hvert RGO.

Psykoterapispesialitet for psykologer

Fra 2018 ble psykoterapispesialitet for et 4-årig obligatorisk program for psykologer i spesialisering innarbeidet i utdanningen på Voksenåsen, etter godkjenning fra Norsk psykologforening (NPF). I KV-grupper og på Trinn A får disse veiledning i rene psykologgrupper. På Trinn B, i storgruppen og i smågrupper deltar de i tverrfaglige grupper på lik linje med andre deltakere i utdanningen. Høsten 2018 startet den første gruppen med denne spesialiteten. I psykoterapispesialiteten har psykologene også tre todagers seminarer i løpet av fire år. På det første av disse seminarene høsten 2019 underviste gruppeanalytikerne Elfrida Kvarstein, Bent Horpestad og Andreas Ekberg om psykologspesialistrollen, vitenskapsteori og psykoterapiforskning. Høsten 2020 fortsatte seminarrekken med undervisning om diagnostikk, tester og behandling, med Tove Mathisen og igjen Andres Ekberg. Høsten 2021 underviste Thor Kristian Island og Tanja Sæthre Ekeid om familie og samfunn og om veiledning og etikk.

Det har skapt mye usikkerhet rundt denne spesialiseringen at NPF plutselig fra januar 2019 ikke godkjenner gruppeveiledning på video. Det var, sannsynligvis mye av denne grunn, ikke nok søkere til å starte psykologspesialitetsgruppe høsten 2019. Høsten 2020 startet en ny gruppe psykoterapispesialitet og det samme skjedde høsten 2021. Gjennom pandemien har NPF godkjent videoveiledning. (Per april 2022 vil videoveiledning godkjennes av NPF så lenge veiledningsgruppen møtes fysisk minimum annen hver måned.)

Psykoterapispesialitet for BUP-feltet

Legeforeningens psykoterapiutvalg og spesialitetskomite for LIS innen BUP-feltet har ønsket en to-årig gruppepsykoterapiutdanning for BUP. IGA ble høsten 2018 invitert til å tilby dette. Arbeidsgruppen 2-årig gruppepsykoterapi (GPT) for BUP fikk i mandat å planlegge for dette, forslaget ble vedtatt av styret og tilbudet ble annonsert våren 2020. Det ble for lite tid til å annonsere og det meldte seg ikke nok søkere til å starte høsten 2020. Etter godkjenning av

dette psykoterapiløpet for LIS i BUP-spesialitet fra Dnlf i 2021, ble tilbudet bredere annonsert våren 2021. Første BUP-gruppe startet ved IGA i september 2021, med en overvekt av LIS/leger, men også deltakere med annen profesjonsbakgrunn.

Fagutvikling og kvalitetssikrende aktivitet

Revisjon av litteratur i utdanningsprogram

Pensum for utdanningsprogrammet på Voksenåsen evalueres av kandidater og lærere etter hvert delkurs. En fast arbeidsgruppe med medlemmer fra lærergruppen og fra fagrådet har ansvar for årlig revisjon av teoriprogrammet. Fagrådet reviderer også pensum for RGO, etter evaluering fra veiledere og deltakere ved RGO og innspill fra undervisningsleder.

Oppfølging av lærere

IGA arrangerer heldags lærermøter for lærerstaben på Voksenåsen; i september før første delkurs og i forbindelse med generalforsamlingen i mars. Heldagsmøtene inneholder både planlegging, diskusjoner og faglig påfyll.

Lærerne mottar regelmessig klinisk veiledning i to grupper; en før og en etter hvert delkurs. Fra 2021 er Øyvind Urnes veileder. Prosessveiledning for lærergruppen skjer ved hvert delkurs, med Kari Gjelstad som veileder. Nye lærere får rutinemessig et informasjonsskriv til nye lærere, kvalitetssikret gjennom høring blant lærere og behandling i fagrådet. Laila Hjulstad startet som lærer i 2021. Hun har tidligere vært lærer på IGA-programmet som gikk i Vika.

Lærergruppen for undervisningsåret 2021-2022. Fra venstre Jon Johnsen, Ingalill Johnsen, Helle Janecke Elvebredd, Synnøve Ness Bjerke, Christian Hjort, Helene Cecilie Hedemark, Siri Johns, Hans Peter Møller, Hanne-Sofie Johnsen Dahl, Øystein Christoffersen, Laila Hjulstad, Magne Olav Gudmestad, Audun Magne Ulland og Frode Finseth.

Christian Hjort har i oppgaven som Kursleder I ansvar for å lede møter samt å holde orden på referater og kandidatenes oppmøte. Helene Hedemark, Kursleder II, har ansvar for kontakten med hotellet og er KV-ansvarlig lærer.

Kontakt med KV-veiledere

Fagrådet godkjenner KV-veiledere etter søknad. Godkjenningen må fornyes hvert sjuende år. Instituttet oppfordrer alle som arbeider med gruppepsykoterapiveiledning til å ta veilederutdanningen. Pr. 31.12.21 har i alt 56 gruppeanalytikere godkjenning som KV-veiledere. Liste over disse ligger til enhver tid ute på IGAs hjemmeside. Noen er engasjert som lærere på Voksenåsen, men mange av de øvrige er tilgjengelige for veilederoppdrag.

Årets KV- og RGO-veiledersamling 28. mai gikk på Zoom. Tema for dagen var «Praksiskrav

til hvert av trinnene i utdanningen, med spesielt fokus på de forskjellige kravene på Trinn B; klassisk og tilpasset gruppeanalyse».

Gruppeanalytiker, kursleder og mangeårig lærer ved utdanningsprogrammet Christian Hjort hadde det faglige innlegget. 19 veiledere deltok på samlingen. Både forelesning, diskusjoner og veiledning på veiledning fikk gode evalueringer.

KV-veileder-koordinator, KVVK

Eli Moholdt Grønås har fortsatt oppgaven som KV-veileder-koordinator, KVVK. Med fagrådet i ryggen har KVVK ansvar for

- 1) at kontakten mellom KV-veilederne og IGA styrkes, og stadig flere av KV-veilederne benytter seg av muligheten til å diskutere saker med KVVK
- 2) årlig kontakt med KV-veilederne om eventuelle utfordringer i veiledningen
- 3) å formidle kontakt mellom KV-veileder og veileder på utdanningsprogrammet på Voksenåsen der KV-veileder ønsker dette og
- 4) det er en felles veiledersamling i november og tilbud om veiledning i liten gruppe tre ganger i løpet av høsten og fire ganger om våren

Medlemsrettet aktivitet

Sosialt samvær for medlemmer i forbindelse med generalforsamlingen

Hvert år inviteres alle IGA-medlemmer til en mottakelse etter generalforsamlingen. Dette måtte dessverre utgå i 2021, på grunn av pandemien.

Fagseminar i forbindelse med generalforsamlingen

Fagseminaret ble arrangert på Zoom, med 36 påmeldte medlemmer. Steinar Lorentzen foreleste for oss om «Fokusert Gruppeanalytisk Psykoterapi. En integrasjon av klinisk erfaring og forskning.» Han presenterte hovedelementene i sin nye bok om fokusert gruppeanalytisk psykoterapi, oppfulgt av rollespill fra workshop ved IGA, London og diskusjoner.

Medlemsbrev

I 2021 fikk medlemmene nyhetsbrev fra instituttlederen først ved nyttår, med innkalling til generalforsamlingen i mars, så i juni samt julehilsen i desember.

Nettsidene - www.iga.no

Hjemmesiden er IGAs viktigste informasjonskilde utad. Her finner man alt om utdannings- og kurstilbud og annen aktivitet ved instituttet.

Påmelding til instituttets utdanningsprogram og andre kurs foregår elektronisk. Man kan finne lenker til andre aktuelle nettsteder nasjonalt og internasjonalt, om forskning om gruppeterapi, relevant litteratur og annet. Medlemmer og kandidater oppfordres til å bruke nettsidene og til å gi tilbakemeldinger til sekretariatet om brukervennlighet, ting som savnes, kan forbedres osv.

IGA har også en åpen side på Facebook (www.facebook.com/gruppeanalyse). Her legges mer uformell informasjon ut. IGA oppfordrer alle medlemmer til å dele informasjon og andre innlegg som de mener kan være av faglig interesse for flere, på denne Facebook-siden.

Økonomi

IGAs omsetning var i 2021 10,5 millioner kr. Tilskuddet fra Helse- og Omsorgs-departementet (statsbudsjettets kapittel 765, post 73 «Tilskuddsordninger til Institutter og foreninger som driver etter-, videre- og spesialistutdanning i psykisk helse») var på 6 millioner. Tilskuddet går til drift av IGA, utdanningsprogrammet på Voksenåsen og til de regionale opplæringsprogrammene (RGO) samt til stipender. Inntektene er ellers i hovedsak kursinntekter.

Stipend

Det tilstrebes hvert år å sette av midler til stipend. Kandidater med særlige utgifter, bl.a. knyttet til lang reisevei og/eller lite eller ingen økonomisk støtte fra arbeidsgiver, prioriteres. Det ble i 2021 gitt stipend til 10 kandidater, totalt kr 250 000. For kursåret 2021-22 har IGA gitt støtte til 23 KV-grupper (kollegial veiledning med ekstern veileder), i alt kr 336 666. Det ble utdelt skrive- og forskningsstipend til tre personer på totalt kr 85 000, samt kr 11985 i arbeidsgiveravgift.

Stab – fast ansatte og engasjerte

Sekretariatet ble presentert under organisasjon side 4.

Lærerstab og veiledere

Lærere for kursåret 2021-22 på utdanningsprogrammet på Voksenåsen

Kursledere kursleder 1: Christian Hjort, kursleder 2: Helene Hedemark
Smågruppelærere Synnøve Ness Bjerke, Øystein Christoffersen, Hanne-Sofie J. Dahl, Frode Finseth, Helene Hedemark, Christian Hjort, Siri Johns, Ingalill Johnsen, Jon Johnsen, Hans Peter Møller og Audun Ulland
Veiledning/teori, i tillegg Helle Janecke Elvebredd, Magne Olav Gudmestad, Laila Hjulstad.

Lærere på tilleggsseminarene (modulene) kursåret 2021-22

MBT-G veiledning/teori Øyvind Urnes
BPT (psykoanalytisk teori) Inger Marie Bua, Øystein Førre, Laila Hjulstad, Steffen R. Holthe og Hanne-Sofie Johnsen Dahl
Skrivekurs (diplom) Kjersti S. Lyngstad
Veilederutdanningen Else Margrethe Berg, nye overtar ved neste runde
Veiledning lærerstab Klinisk veileder Øivind Urnes, Prosessveileder Kari Gjelstad

Anbefalte emnekurs i gruppepsykoterapi

For leger i spesialistutdanning psykiatri har Synnøve Ness Bjerke, Frode Finseth, Helene Hedemark, Thor Kristian Island over flere år vært faste kursledere/lærere.

For leger i spesialistutdanning i rus- og avhengighetsmedisin er Synnøve Ness Bjerke og Jon Johnsen kursledere/lærere.

Andre bidrag og aktivitet blant IGAs medlemmer

Her presenteres det vi vet om IGA-relevant aktivitet blant medlemmene, som ikke allerede er omtalt andre steder i årsmeldingen. Faste veilederoppdrag tas ikke med:

Thor Kristian Island og **Hanne-Sofie Johnsen Dahl** er delegater i EFPP og deltar jevnlig på EFPP sine nettbaserte storgrupper, samt online møter for «the group analytic sector».

Sigmund Karterud

29.05.21 Webinar for Society for Psychotherapy Research, Italian branch, om “Mentalization-based group psychotherapy”.

13.10.21 Foredrag ved konferansen til International Society for the Study of Personality Disorders om «Group psychotherapy for personality disorders» (invitert som “master clinician».)

Steinar Lorentzen

Foredrag

07.02.21 Webinar AGPA: Double lecture. Focused Group Analytic Psychotherapy.

18.02.21 Webinar NGPF. Dobbeltforelesning. Fokuset Gruppeanalytisk Psykoterapi (FGAP). (13.03.21. Webinar ved IGAs generalforsamling, se side 16)

23.04.21 Webinar for members of EGATIN, Focused Group Analytic Psychotherapy.

23.06.21 Focused Group Analytic Psychotherapy. Webinar, Heidelberg.

12.10.21 Fokuset Gruppeanalytisk Psykoterapi (FGAP). Avd for Spiseforstyrrelser, Gaustad sykehus.

15.10.21 Psykoanalytisk forskning i et historisk perspektiv. Kvantitativ evidens for effekten av psykoanalyse og psykoanalytisk terapi. Kandidatkurs ved Psykoanalytisk Institutt, Oslo

Thor Kristian Island

er delegate til EFPP og medlem av Board of Directors i IAGP, som møtes flere gang i året. Si også side 19.

Samarbeid med andre organisasjoner

Norge

Samarbeidsrådet for etter og videreutdanning i psykisk helsevern

Samarbeidet med andre tilskuddsmottakere fortsetter. Gjelder både kontakt med Helsedirektoratet, Helse- og omsorgsdepartementet, høringsuttalelse til Stortingets statsbudsjettarbeid og samarbeid om Psykoterapibiennalen som dessverre måtte avlyses/utsettes to ganger nå på grunn av pandemien. De instituttene som vi samarbeider mest med innenfor samarbeidsrådet er Norsk Psykoanalytisk Institutt, Institutt for Psykoterapi, Norsk Karakteranalytisk Institutt.

IGA inngår i et nært samarbeid med **Psykoterapiutvalget i Norsk psykiatrisk forening**, der gruppeanalytiker Per Anders Øien fortsatt er leder av utvalget.

Norsk gruppepsykoterapeutisk forening (NGPF)

NGPFs hovedoppgave er å fremme gruppepsykoterapiens vilkår i Norge. På nettsidene (www.ngpf.no) finnes informasjon om gruppepsykoterapi som behandlingsmetode og en liste over gruppepsykoterapeuter som er medlemmer av NGPF. NGPF står for utgivelse av Gruppenytt, de publiserer og oppdaterer listen over gruppeterapeuter og arrangerer medlems-

kvelder med faglig innhold. NGPF arrangerte i oktober 2021 et svært vellykket seminar på Sanner, hvor også medlemmer i IGA var godt representert, både blant deltakerne og som foredragsholdere; Elfrida Kvarstein, Audun M. Ulland og Hanne-Sofie Johnsen Dahl, og som leder av Sosial dreaming gruppe – Synnøve Ness Bjerke. Hjertelig takk til NGPF for god ledelse av et berikende og godt organisert seminar med også fantastisk sosialt program!

Her fra kveldskonserten med Valkyrien Allstars.

Internasjonalt engasjement

Nordisk gruppepsykoterapikonferanse

I 2022 skal NGPF arrangere den Nordiske konferansen om gruppepsykoterapi som går hvert 3. år. Konferansen arrangeres 1. – 3. september 2022, i Ålesund. Tema blir “Container and Contained; the importance of containing in therapeutic groups and in Society”.

IGA er medlem i **European Group Analytic Training Institutions Network - EGATIN**. EGATIN Study Days arrangeres vanligvis i slutten av april i nye medlemsland og -byer hvertt år. Nå har konferansen gått digitalt i to år. Planen for 2022 er en hybrid løsning, hvor den fysiske delen av konferansen blir i Roma 10.-12. juni. Fast delegat fra IGA Norge er undervisningsleder Synnøve Ness Bjerke.

Flere norske gruppeanalytikere er personlig medlem av **American Group Psychotherapy Association, AGPA**. AGPA-konferansene har fra 2021 gått digitalt, gjelder også for 2022.

IGA er også medlem av **European Federation for Psychoanalytic Psychotherapies in the public sector – EFPP**, en europeisk paraplyorganisasjon for nasjonale nettverk av psykoanalytisk orienterte organisasjoner innen voksen-, barne- og ungdoms-, gruppe-, par- og familiebehandling rettet mot offentlige helsetjenester. IGA har to delegater; Thor Kristian Island og Hanne-Sofie Johnsen Dahl. Internasjonale konferanser arrangeres hvert 3. år. Det er usikkert når og hvor neste konferanse vil bli arrangert, igjen på grunn av pandemien.

THE GROUP ANALYTIC SOCIETY – international, GASi arrangerer hvert tredje år et stort internasjonalt symposium. Her er det også usikkerhet når man igjen vil kunne møtes til digital eller fysisk arrangert konferanse.

International Association for Group Psychotherapy and Group Processes (IAGP)

IGA Norge er representert her ved Thor Kristian Island, mangeårig medlem av IAGPs «Board of Directors». Han er også leder for “Fellowship Awards committee” i IAGP og redaktør av Globeletter, IAGP’s nyhets- og fagmagasin, som kommer ut to ganger i året i en online versjon. <https://online.fliphtml5.com/bxvnu/lqum/>. Neste konferanse er planlagt å som hybridløsning 22.-24. juli 2022, med fysisk deltakelse i Pescara, Italia.

Publikasjoner

VITENSKAPELIGE PUBLIKASJONER fra IGAs medlemmer

Dahl, H-S: Fredum, H.G., Rost, F., Ulberg, R., Midgley, N., Thorén, A., Aker, J.F.D., Johansen, H.F., Sandvand, L., Tosterud, L., **Dahl, H-S.J** (2021). Psychotherapy dropout: Using the Adolescent Psychotherapy Q-Set to explore the early in-session Process of short-term psychodynamic psychotherapy. *Frontiers in Psychology*, 4608 doi.org/10.3389/fpsyg.2021.708401

Ulberg, R, Hummelen, B., Hersoug, A.G., Midgley, N., Høglend, P.A., **Dahl, H-S.J.** (2021) The first experimental study of transference work-in teenagers (FEST-IT): a multicentre, observer- and patient-blind, randomised controlled component study. *BMC Psychiatry* 2021; 21.(1)

Henriksen, A.K., Ulberg, R., Tallberg, B.P.U., Løvgren, A., **Dahl, H-S.J.** (2021). Conflicted anger as a central dynamic in depression in adolescents—a double case study. *International Journal of Environmental Research and Public Health* (IJERPH) 18.(12)

Karterud, S., (2021). Narzisstische Phänomene in der Gruppentherapie. I Doering, S., Hartmann, H.P. & Kernberg, O. (red.) *Narzissmus*. Berlin: Schattauer.

Lorentzen, S. (2021-22). BOK: Focused Group Analytic Psychotherapy. An integration of clinical experience and research. Antatt 2021 ved Francis & Taylor Publications (Routledge). Publiseres feb/mars 2022.

Pedersen, G., Kvarstein, E. H., Wilberg, T., Folmo, E. J., Burlingame, G. M., & **Lorentzen, S.** (2021). The Group Questionnaire (GQ)—Psychometric properties among outpatients with personality disorders. *Group Dynamics: Theory, Research, and Practice*. Advance online publication. <http://dx.doi.org/10.1037/gdn0000176>

Tjelta S: Translation in group analysis (2021) Revue de psychothérapie psychanalytique de group nr. 2

IGA

Institutt for
gruppeanalyse og
gruppepsykoterapi

**Følg oss på www.iga.no og
www.facebook.com/gruppeanalyse**